

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
गुरुवार, दिनांक २७ जुलै, २०२३
(सकाळी १०.३० ते ११.४५ वाजता)

म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

(बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) —
[अनुक्रमांक (१) ते (३)] —

(१) प्रा.राम शिंदे, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"अहमदनगर जिल्ह्यातील जामखेड औद्योगिक वसाहतीची स्थापना सन १९९६ मध्ये झाली असणे, जामखेड औद्योगिक क्षेत्र भूखंड क्र.ए१ व ए२ असून क्षेत्रफळ १९.७२ हे.आर. असणे, तसेच कर्जत तालुक्यात औद्योगिक वसाहत सुरू करण्याबाबत तत्कालीन पालकमंत्री यांनी विशेष पुढाकार घेतलेला असणे, त्यासंदर्भात तत्कालीन उद्योगमंत्री यांच्या समवेत माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये संबंधीत लोकप्रतिनिधींनी त्या कालखंडात बैठक घेवून व तद्संबंधी शासनाकडे पाठपुरावा केलेला असणे, कर्जत तालुक्यातील सुशिक्षित बेरोजगारांच्या हाताला काम देण्यासाठी औद्योगिक वसाहत निर्माण करणे व त्या ठिकाणी उद्योग आणण्यासाठी प्रयत्न करणे, परंतु सन २०१९ ते सन २०२२ या कालावधीत सदर प्रस्तावास कोणतीही चालना तत्कालीन शासनाने दिली नसणे, जामखेड औद्योगिक वसाहतीत जमीन संपादन केल्यानंतर शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनीचा मावेजा दिला आहे किंवा कसे सद्यःस्थितीत जामखेड औद्योगिक वसाहतीमधील उद्योग आणण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही गेल्या २७ वर्षांपासून जामखेड येथील औद्योगिक वसाहत सुरू असताना त्या ठिकाणी कोणकोणते उद्योग सुरू आहेत, याबाबत शासनाने माहिती देण्याची आवश्यकता, तसेच सदर औद्योगिक वसाहतीमध्ये कोणकोणत्या गुंतवणूकदारांनी आपली गुंतवणूक नवीन उद्योग उभारण्यासाठी केली असल्याची संपूर्ण माहिती शासनाने देण्याची आवश्यकता, कर्जत व जामखेड हे तालुके जवळपास असून सुद्धा जामखेड येथील सुरू असलेल्या औद्योगिक वसाहतीत कोणतेही नवीन उद्योग आले नसणे, कर्जतमध्ये औद्योगिक वसाहत सुरू करण्यासाठी व या भागातील नव युवकांना रोजगार देण्याबाबत शासनाने कोणती भूमिका घेतलेली असणे, या नवीन औद्योगिक वसाहत मंजुरीबाबत सद्यःस्थिती काय आहे व नवीन औद्योगिक वसाहतीमध्ये उद्योग उभारण्यासाठी किती दिवसांचा कालावधी लागणार आहे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही."

- (२) **सर्वश्री ज्ञानेश्वर म्हात्रे**, सचिन अहिर, आमश्या पाडवी, नरेंद्र दराडे, श्रीमती उमा खापरे, श्री.रमेशदादा पाटील, **वि.प.स.** यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

"राज्यातील सर्व स्वयंअर्थसहाय्य शाळांना आर.टी.ई. प्रतिपूर्ती शुल्क अर्थसंकल्पामध्ये २०० कोटी रुपये मंजूर केले असणे व त्यापैकी प्रतिपूर्ती शुल्क म्हणून ८४ कोटी रुपये शासनाने दिले असून शासनाकडे त्यापैकी उर्वरित ११६ कोटी रुपये प्रलंबित असून राज्यातील अडचणीत व कर्जबाजारी शाळांना लवकरात लवकर हे देण्याची आवश्यकता, राज्यातील शाळा अडचणीत असणे, कर्जबाजारी असणे, तसेच कोरोना काळात सदर शाळांनी ऑनलाइन शिक्षण दिलेले असून तेव्हापासून राज्यातील ज्या स्वयंअर्थसहाय्य शाळांनी २५% विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिलेले असणे, प्रतिपूर्तीमध्ये शासनाकडून फक्त शिक्षण शुल्क दिले जात असणे, मात्र पालकांकडून गणवेश व शैक्षणिक साहित्यासाठी आग्रह धरला जात असणे, तसेच अधिकारी देखील शैक्षणिक साहित्य व अन्य गोष्टी संबंधीत विद्यार्थ्यांना द्यावे म्हणून सक्ती करीत असणे, शासनाकडून मिळणाऱ्या शैक्षणिक शुल्का व्यतिरिक्त गणवेश व शैक्षणिक साहित्यासाठी जादाचा लागणारा निधी उपलब्ध करून अशा शाळांना प्रलंबित प्रतिपूर्ती शुल्क लवकरात लवकर अदा करण्यात यावेत, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

- (३) **सर्वश्री श्रीकांत भारतीय**, प्रविण दरेकर, गोपिचंद पडळकर, **वि.प.स.** यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

"समाजाच्या मुख्य प्रवाहात समाविष्ट होण्यासाठी वयाची १८ वर्षे पूर्ण केलेले राज्यातील अनाथ युवक-युवती सर्वस्वी राज्य शासनाच्या धोरणावर अवलंबून असणे, त्यानुषंगाने वयाची १८ वर्षे पूर्ण केलेल्या राज्यातील अनाथ युवक-युवतींना पुढील महाविद्यालयीन व उच्च शिक्षण मोफत देण्याची तसेच त्यांच्या पुनर्वसन व रोजगार निर्मितीसाठी स्वतंत्र महामंडळाची स्थापना करण्याची आवश्यकता, तसेच अनाथ प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी उच्च स्तरीय समिती स्थापन करणे, अनाथांकरिता असलेले आरक्षण हे फक्त शिक्षण आणि नोकरी पुरते मर्यादित न ठेवता शासनाच्या सर्व विभागातील कल्याणकारी योजनांमध्ये या आरक्षणाचा लाभ अनाथांना देण्याची आवश्यकता, तसेच राज्यस्तरीय अनाथ सल्लागार समिती तातडीने कार्यरत करणे, तसेच संजय गांधी निराधार योजनेचा लाभ बालगृहातील / अनाथालयातील बालकांना लागू करून त्यानुषंगाने सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या संबंधित शासन निर्णयात नमूद अनाथांच्या तरतूदींमध्ये आवश्यक तो बदल करण्याची तसेच या योजनेच्या लाभाकरिता १५ वर्षांच्या रहिवासाची अट शिथिल करून त्याऐवजी अनाथ मुलांचा जन्म दाखला ग्राह्य धरण्याची आवश्यकता, तसेच संजय गांधी निराधार योजनेतून मिळणारी रक्कम बालगृहातील लाभार्थींच्या

आणि जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी यांच्या संयुक्त बँक खात्यात ठेवून वयाची १८ वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्यांस ती रक्कम व्याजासहित दिल्यास अनाथांना वयाच्या १८ व्या वर्षी रोजगारनिर्मितीसाठी बीज भांडवल मिळण्याची शक्यता, तसेच राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात २५ बेडचे अनुरक्षणगृह स्थापन करणे, १८ वर्षांनंतरच्या HIV बाधित अनाथ मुले/मुलींच्या पुनर्वसनासाठी महिला व बालविकास विभागांतर्गत कल्याणकारी योजना राबविण्याची आवश्यकता, तसेच सामाजिक न्याय विभागाची स्वाधार योजना अनाथ मुलांना लागू करून १८ वर्षांनंतर उच्च शिक्षण आणि व्यवसायिक शिक्षण घेणाऱ्या अनाथ मुलांना प्रवासाकरिता मोफत पास सुविधा उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता, तसेच १८ वर्षांनंतरच्या अनाथ मुलांकरिता ग्रामीण व शहरी भागात घरकुल योजना राबविण्यासह म्हाडा आणि सिडकोमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या सोडत प्रक्रियेमध्ये अनाथांकरिता सदनिका आणि व्यवसायासाठी गाळे राखीव ठेवण्याची आवश्यकता, तसेच शासनामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या स्पर्धा परीक्षा केंद्रामध्ये अनाथ मुलांना राखीव जागा ठेवून धर्मादाय तसेच महात्मा फुले योजनेअंतर्गत अनाथ मुलांना रेशन कार्ड ऐवजी अनाथ प्रमाणपत्रावर उपचार देण्याची आवश्यकता, तसेच स्थानिक स्वराज्य संस्थांमार्फत त्यांच्या उत्पन्नाचा एक टक्का निधी त्यांच्या क्षेत्रातील अनाथांसाठी राखीव ठेवण्यात आल्यास त्याद्वारे अनाथ मुलांचे अनेक प्रश्न निकाली लागण्याची शक्यता, तसेच अनाथ मुलांच्या शिक्षण, रोजगार तसेच इतर समस्यांबाबत दिनांक ११ फेब्रुवारी, २०२० तसेच दिनांक २१ ऑक्टोबर, २०२० रोजी वा सुमारास महिला व बालविकास विभागांतर्गत बैठकांचे आयोजन करण्यात येणे, तथापि सदरहू बैठकांमध्ये उपस्थित करण्यात आलेल्या प्रश्न व समस्यांच्या निवारणाकरिता अद्यापपर्यंत शासनाकडून कोणतीच ठोस कार्यवाही करण्यात न येणे, परिणामी राज्यातील अनाथ मुलांमध्ये शासनाप्रती निर्माण होत असलेली नकारात्मकतेची भावना, राज्यातील अनाथ युवक-युवतींना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणून त्यांच्या आयुष्यास योग्य ती दिशा दाखविण्याच्या दृष्टीकोनातून उपरोक्त नमूद प्रकरणी शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व याबाबतची शासनाची नेमकी भूमिका."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(क) गुरुवार, दिनांक २० जुलै, २०२३ रोजीच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील पुढे ढकलण्यात आलेला श्री.सतिश चव्हाण व इतर वि.प.स. यांचा "राज्यातील विशेषतः औरंगाबाद जिल्ह्यातील गंगापूर तालुक्यातील अंगणवाड्यांना

स्वमालकीच्या इमारती उपलब्ध करून देण्याबाबत" या विषयावरील तारांकित प्रश्न क्रमांक १८८३९

(ख) तारांकित प्रश्न

(ग) तारांकित प्रश्नाची अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे—

आदिवासी विकास : "अकोला जिल्ह्यातील आदिवासी विभागात विकास मंडळातर्फे जनरेटर खरेदीमध्ये सुमारे ६७ लाख रुपयांचा अपहार झाल्याबाबत" या विषयावरील श्री.जयंत पाटील व इतर वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक ६५८ ला दिनांक ११ डिसेंबर, २०१४ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

- (१) मुख्यमंत्री : (क) "मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) "महाराष्ट्र राज्य अपंग वित्त व विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१२-२०१३ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उप मुख्यमंत्री तथा जलसंपदा मंत्री : (क) "कोंकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे यांचा सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षांचे वार्षिक वित्तीय अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षांचे वार्षिक वित्तीय अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (३) उद्योग मंत्री : (क) "महाराष्ट्र राज्य खादी व ग्रामोद्योग मंडळ यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

- (ख) "महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा अड्डावन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) "महाराष्ट्र पेट्रोकेमिकल्स महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०२०-२०२१ व २०२१-२०२२ या वर्षाचा अनुक्रमे चाळीसावा व एकेचाळीसावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) "पश्चिम महाराष्ट्र विकास महामंडळ मर्यादित, पुणे यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा एकावन्नावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : अशासकीय विधेयके व ठराव समितीचे प्रतिवृत्त सादर करणे.

चार : (क) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

(ख) म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(सोमवार, दिनांक २४ जुलै, २०२३ व मंगळवार, दिनांक २५ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) — [अनुक्रमांक (१)] —

(१) श्री.शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"मौजे कारंडवाडी (देगाव, ता. जि. सातारा) गावाच्या हद्दीत ट्रॅक्टर ट्रॉली पलटी होऊन झालेल्या अपघातात मृत्युमुखी पडलेल्या महिलांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत मिळण्याबाबत."

(बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेले प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनेचे निवेदन) — [अनुक्रमांक (२)] —

(२) श्री.आमश्या पाडवी, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ५ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"मोलगी (ता.अक्कलकुवा, जि.नंदुरबार) येथील एका १७ वर्षीय अल्पवयीन मुलीवर झालेल्या बलात्काराची तक्रार नोंदवून चौकशी करण्याबाबत."

(३) श्री.अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ७ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"मुंबईतील विविध प्रभागांमध्ये डोंगरावरील झोपडपट्ट्यांचे पुनर्वसन करण्याबाबत."

(४) सर्वश्री विलास पोतनीस, सुनिल शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ६ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-

"महाराष्ट्राची कुलस्वामिनी तुळजाभवानी मातेच्या दागिन्यांच्या मोजणीत मौल्यवान व शिवकालीन दागिने गायब झाल्याबाबत."

पाच : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (१) व (२)] —

(१) श्री.राजहंस सिंह वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे वने मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान येथील दिंडोशी क्षेत्रातील काही झोपडीवासियांनी सन २००१ मध्ये वन खात्याच्या नियमानुसार सन १९९५ पूर्वीचे म्हणून ७ हजार रुपये भरले असून त्यांना चांदवली येथे घरे मिळालेली असणे, त्यानंतर अंदाजे १५ हजार रहिवाशांनी सन २००८ मध्ये नियमानुसार ७ हजार रुपये भरले, परंतु त्यांना १५ वर्षे होऊन सुद्धा त्यांना अद्यापपर्यंत घरे मिळाली नसणे, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानात आंबेडकर नगर, गौतम नगर, सिद्धार्थ नगर, संजय नगर, कालीमाता नगर, आप्पापाडा, जामऋषी नगर, बंजारी पाडा, शांती नगर, पिंपरी पाडा, मातंग गड, सावित्रीबाई फुले नगर, क्रांती नगर, दामू नगर पासून मागाठाणे पर्यंत सदर जागा वन विभागामध्ये असणे, या उर्वरित झोपडीवासीयांचा सहानुभूतीपूर्वक विचार करून त्यांचेही पुनर्वसन करावे, अशी मागणी केली असणे, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान येथील पात्र अंदाजे १५ हजार लोकसंख्येला, वन विभागाच्या जागेवर वास्तव्य करणाऱ्या लोकांचे पुनर्वसन करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) श्री.नरेंद्र दराडे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे ग्रामविकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील निवृत्त शासकीय कर्मचारी, निमशासकीय कर्मचारी आणि शिक्षक यांना वेळवर निवृत्तीवेतन (पेन्शन) मिळत नसणे, दर महिन्याच्या १

तारखेला पेन्शन बँक खात्यात जमा होणे आवश्यक असताना अनेक वेळा २० ते २५ तारखेनंतर पेन्शन जमा होत असल्याचे निदर्शनास येणे, विशेषतः नाशिक जिल्ह्यातील अनेक पेन्शनधारकांच्या लोकप्रतिनिधीकडे तक्रारी प्राप्त होणे, परिणामी पेन्शनधारकांची होणारी आर्थिक कोंडी, पेन्शनधारक हे वयोवृद्ध असल्यामुळे त्यांना आजारपणात औषधोपचार वेळेवर घेणे आवश्यक असतानाही पेन्शन वेळेवर होत नसल्यामुळे त्यांना औषधोपचारासाठी योग्य त्यावेळी पैसे उपलब्ध न होणे, परिणामी त्यांच्यात पसरलेली तीव्र असंतोषाची भावना व त्यांच्यात निर्माण झालेली वाढती असुरक्षितता, शासनाने यासंदर्भात तातडीने चौकशी करून पेन्शनधारकांची आर्थिक कुचंबणा होऊ नये याकरीता दर महिन्याच्या १ तारखेला त्यांच्या बँक खात्यात पेन्शनची रक्कम जमा करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(३) डॉ.मनिषा कायंदे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या संयुक्त गट -ब पूर्व परीक्षा दिनांक ८ ऑक्टोबर, २०२२ रोजी झालेली असणे, सदर परीक्षेचा निकाल जवळपास १० महिन्यांनंतर दिनांक ५ जुलै, २०२३ रोजी जाहीर होणे, या परीक्षेमध्ये हजारो उमेदवार PSI पदावर पुन्हा पुन्हा पात्र ठरल्यामुळे PSI परीक्षेचा आजपर्यंतचा सर्वात जास्त कट ऑफ जाहीर होणे, संयुक्त गट-ब पूर्व परीक्षा २०२२ मध्ये PSI करिता निवड झालेले जवळपास दीड हजार विद्यार्थी यापूर्वी पासून शासनात विविध वरिष्ठ पदावर कार्यरत असणे, यापूर्वी निवड झालेल्या उमेदवारांनी विविध पदांवर जॉईन होऊन देखील आजपर्यंत ऑप्टिंग आऊट केले नसल्यामुळे सदर परीक्षेत PSI पदाकरिताचा कटऑफ जास्त येऊन हजारो इच्छुक उमेदवार थोड्याफार मार्कांनी अपात्र ठरत असणे, तसेच येत्या २०२३ पासून आयोगाच्या अभ्यासक्रमात देखील बदल होत असल्याने परीक्षार्थींमध्ये नाराजी असणे, संयुक्त गट -ब पूर्व परीक्षा २०२२ करिता ASO पदासाठी २१.१४%, Sub Registrar's पदासाठी १८.४२% व STI पदासाठी २१.७७% उमेदवारांना मुख्य परीक्षेची संधी दिलेली जात असतानाच PSI पदासाठी केवळ १६.६४% उमेदवारांनाच मुख्य परीक्षेची संधी दिली जाणे, त्यामुळे PSI इच्छुक उमेदवारांनी आयोगाने विशेष अधिकार वापरून २० टक्क्यापर्यंत उमेदवारांना मुख्य परीक्षेची संधी देण्याची मागणी करणे, तसेच यापूर्वी प्रशासनात कार्यरत असणाऱ्या उमेदवारांकरिता ऑप्टिंग आऊट पर्यायासाठी कालमर्यादा निश्चित करण्याची गरज असणे, त्यामुळे सर्वसामान्य परीक्षार्थींमध्ये पसरलेला असंतोष, याबाबत राज्य शासनाने आयोगाकडे संयुक्त गट- ब पूर्व परीक्षा २०२२ च्या निकालाबाबत उचित मागण्यांसह योग्य पाठपुरावा करून संबंधित विद्यार्थ्यांना न्याय देण्यासाठी घेतलेली भूमिका व

याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

- (४) **सर्वश्री सतिश चव्हाण**, विक्रम काळे, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"खुलताबाद शहर हद्दीत ३ कि.मी. अंतरावर लिंगमळा (लालमाती वस्ती) येथे मागासवर्गीय वस्ती असून तेथे ३५ ते ४० कुटुंब वास्तवास असून जवळपास २७५ लोकसंख्या असणे, सदर ठिकाणचे नागरिक मोल मजुरी करून उदरनिर्वाह करत असणे, या वस्तीकडे नगरपालिका प्रशासनाने दुर्लक्ष केले असून तेथे कायमस्वरूपी पाणी पुरवठा योजना, रस्ते, पथदिवे या नागरी सोयी-सुविधा दिलेल्या नसणे, वस्तीतील नागरिक हे शेत वस्तीवर राहत असल्याने त्यांच्या नावाची ७/१२ मध्ये नोंद असणे, सन २०१७ मध्ये ७ ते ८ कुटुंबाना घरकुल मंजूर झाले असणे, मात्र त्यांच्याकडे नमुना नं.८ चा उतारा नसल्यामुळे सदर घरकुल रद्द करण्यात आले असणे, वस्तीवर जाण्या-येण्यासाठी रस्ता नसणे, डोंगराळ भाग असल्यामुळे कायम हिस्सा पशुंची भिती असणे, सदर वस्तीवर किमान २५ मुले-मुली १ ते ४ वयोगटातील असणे, सदर बालके शिक्षणापासून वंचित राहण्याची भिती निर्माण झालेली असणे, बालकांना अंगणवाडीची नितांत गरज असणे, तसेच अंगणवाडी नसल्यामुळे बालकांना पोषण आहार मिळत नसल्याने २५ बालके कुपोषणाच्या विळख्यात सापडण्याची शक्यता असणे, खुलताबाद नगरपरिषद प्रशासन जाणून बुजून दुर्लक्ष करत असणे, खुलताबाद नगरपरिषद हद्दीत प्रभाग क्र.१ मध्ये सदर वस्तीतील नागरिकांची मतदान यादीत नावाची नोंद असणे, या बाबतीत शासनाने तात्काळ चौकशी करून खुलताबाद नगरपालिका प्रशासनाने लिंगमळा (लालमाती वस्ती) तील नागरिकांना आवश्यक त्या सोयी-सुविधा उपलब्ध करून देण्याविषयी कार्यवाही करण्याची होत असलेली मागणी यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (५) **प्रा.राम शिंदे**, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मे. कॅनकेअर ट्रस्ट या संस्थेमार्फत उभारण्यात येणाऱ्या कर्करोग रुग्णालयाच्या नावामध्ये पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांच्या नावाचा उल्लेख करण्याबाबत महापालिका मुख्यालयातील अध्यक्ष, स्थायी समिती दालनामध्ये दिनांक २३ एप्रिल, २०१८ रोजी झालेल्या बैठकीत निर्णय घेण्यात येणे, सदर सभेच्या निर्णयानुसार रे रोड, माझगाव येथील न.भु. क्र. २५४ (भाग) येथील अहिल्याबाई होळकर रुग्णालयाच्या जागेवर मे. कॅनकेअर ट्रस्ट या संस्थेमार्फत उभारण्यात आलेल्या रुग्णालयाचे नामकरण पूर्वीच्या नावांसह म्हणजे पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर कॅनकेअर ट्रस्ट असे नामकरण

करण्यात यावे व रुग्णालयाच्या इमारतीवर दर्शनी भागावर तसा नाम फलक लावण्यात यावा अशी मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ७ जुलै, २०२३ रोजी मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय यांच्याकडे एका पत्राद्वारे करण्यात येणे, परंतु, अद्यापपर्यंत सदर मागणीवर कोणत्याही स्वरूपाची कार्यवाही न होणे, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांचे सामाजिक योगदान विचारात घेता शासनाने तातडीने सदर मागणीवर निर्णय घेण्याची आवश्यकता व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (६) **सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील**, अभिजित वंजारी, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ. प्रज्ञा सातव, सर्वश्री सुधाकर अडबाले, धीरज लिंगाडे, जयंत पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **महसूल मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"गायान जमिनीवर केलेले अतिक्रमण हटवण्यासाठी कोल्हापूर जिल्ह्यातील अनेक मिळकत धारकांना महसूल विभागामार्फत माहे जून, २०२३ च्या शेवटच्या आठवड्याच्या दरम्यान नोटीस बजावण्यात येणे, कोल्हापूर जिल्ह्यातील आनंदनगर, वैभवनगर, सारखवाडी या भागातील जमिनीवर १९८० पासून शासनामार्फत गरीब व बेघर लोकांना इंदिरा घरकुल योजनेअंतर्गत घरे बांधून देण्यात असून काही नागरिकांना जागा उपलब्ध करून देण्यात येणे, ग्रामपंचायतीने बजावलेल्या नोटीसला उत्तर देऊनही महसूल विभागामार्फत पुन्हा नोटीस बजावण्यात येणे, त्यामुळे गरीब व बेघर स्थानिक नागरिकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, नाराजीची भावना, याबाबत शासनाने चौकशी करून गायान जमिनीवर घरकुल योजनेतून दिलेल्या घरांना संरक्षण देऊन गरीब व बेघर जनतेला दिलासा देण्याची आवश्यकता व यावर शासनाची प्रतिक्रिया."

- (७) **सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर**, प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, रामदास आंबटकर, निलय नाईक, प्रसाद लाड, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **महसूल मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"महाराष्ट्र राज्यात बहुतांश शासकीय योजनांचा लाभ घेण्यासाठी नागरिकांना अधिवास प्रमाणपत्र (Domicile Certificate) सादर करावे लागत असते, त्याचप्रमाणे महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाकरिता विविध सवलती मिळविण्यासाठी देखील अधिवास प्रमाणपत्राची आवश्यकता लागत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, महाराष्ट्र राज्यात अधिवास प्रमाणपत्र काढण्यासाठी असणाऱ्या जाचक अटींमुळे नागरिकांना सदर प्रमाणपत्र

मिळविण्यासाठी अनेक अडचणींचा सामना करावा लागत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, राज्यात जन्म झालेल्या नागरिकांना देखील अधिवास प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी मागील दहा ते पंधरा वर्षांची कागदपत्रे सादर करावी लागत असणे, सदर कागदपत्रे वेळेवर उपलब्ध न झाल्यामुळे अनेक विद्यार्थी हक्काच्या शिक्षणापासून वंचित राहत असणे, त्याचप्रमाणे सध्या बारकोड प्रणालीचे अधिवास प्रमाणपत्र आल्यामुळे जुनी अधिवास प्रमाणपत्र ग्राह्य धरली जात नसल्याचे निदर्शनास येणे, परिणामी नागरिकांमध्ये शासनाप्रती तीव्र असंतोषाची भावना निर्माण होणे, राज्यातील नागरिकांना सुलभतेने अधिवास प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी असलेल्या जाचक अटी शिथिल करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(८) **श्री.आमश्या पाडवी, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मत्स्यव्यवसाय मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"कोकण किनारपट्टी क्षेत्रात अनधिकृत होत असलेल्या मच्छिमारीबाबत विशेषतः रायगड जिल्ह्यातील अलिबाग तालुक्यात पारंपारिक मच्छिमार व पर्सिसिन मच्छिमार यांच्यात वाद असणे, उक्त तालुक्यात अनधिकृत पर्सिसिन व एल.ई.डी धारक बेकायदेशीररित्या मच्छिमारी करीत असणे, उक्त मच्छिमारांकडून तत्कालीन परवाना अधिकारी यांनी अधिकाराचा गैरवापर करून मच्छिमारांकडून पैसे उकळणे, याबाबत स्थानिक मच्छिमार संघटना व नागरिकांनी तक्रार करूनही त्याकडे करण्यात आलेले जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष, त्यामुळे परवानाधारक पारंपारिक मच्छिमार व पर्सिसिन मच्छिमार यांचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून परवाना अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(९) **श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उद्योग मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"मौजे पुसेगाव / नेर (ता.खटाव, जि.सातारा) येथील औद्योगिक वसाहतीसाठी शासनाने सन १९९२-९३ मध्ये तेथील शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादीत केलेल्या असणे, जमिन संपादीत करताना संबंधित शेतकऱ्यांना विश्वासात न घेता किंवा त्यांची परवानगी न घेता शासनाने जमिनी संपादीत केल्या असून जमिनी संपादीत केल्यानंतर शेतकऱ्यांना त्याची कल्पना देऊन शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावर एम.आय.डी.सी. चे शिक्के मारण्यात येणे, सध्या या क्षेत्रावर बागायती पिके ऊस, कांदा, बटाटा इत्यादी शेतकरी घेत असणे, शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावर एम.आय.डी.सी. चे शिक्के असल्यामुळे शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनीचा व्यवहार करता येत नसणे, त्यामुळे संबंधित शेतकऱ्यांनी त्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावरील एम.आय.डी.सी. चे शिक्के

काढून टाकण्याबाबत सन २०१८ पासून सातत्याने शासनाकडे पत्रव्यवहार करूनसुद्धा ते शिक्के काढण्यात न आल्यामुळे सर्व शेतकऱ्यांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, हे शिक्के शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावरून काढण्याबाबत शेतकऱ्यांनी दिनांक १४ एप्रिल, २०२३ रोजी पून्हा लेखी पत्राद्वारे शासनाकडे केलेली मागणी, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(१०) **श्रीमती उमा खापरे**, सर्वश्री प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, रमेशदादा पाटील, ज्ञानेश्वर म्हात्रे, महादेव जानकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"देशात दर दहा हजार व्यक्ती मागे एक हेमोफिलिया ए चा रुग्ण असून दर चाळीस हजार व्यक्ती मागे बी चा रुग्ण आणि दर दोन लाख व्यक्तीमागे सी या प्रकारचा रुग्ण आढळत असणे, सदर रुग्ण तपासण्याची सोय भारतामध्ये अतिशय कमी ठिकाणी असून तपासणी करण्याच्या प्रयोगशाळा कमीच असणे, त्यामुळे अनेक वेळा आजाराचे नेमके निदान होऊ शकत नसल्याने हेमोफिलिया याविषयी जागृती आणि उपचार केंद्र वाढवण्याची गरज असणे, हेमोफिलियाची भारतासाठी एक नोंदणी असून त्यामध्ये प्रत्येक रुग्णांची नोंद केली जात असून नव्या नोंदीनुसार भारताची लोकसंख्या १४२ कोटी असतानाही हेमोफिलियाचे प्रमाण १०,००० मागे एक याप्रमाणे एक लाख ४२ हजार रुग्ण असायला हवेत मात्र केवळ २० हजार रुग्ण नोंदवले जात जात असणे, याचा अर्थ इतरांचे अजून निदान झालेले नसल्याने तसेच बी चे प्रमाण लोक लोकसंख्येनुसार किमान ३५००० अपेक्षित असणे, राज्य शासनाच्या वतीने हिमोफिलिया आजाराविषयी जागृती आणि उपचार केंद्र सुरू करण्याकरीता शासनाच्या वतीने प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हा शासकीय रुग्णालयात, उपजिल्हा रुग्णालयात डे केअर सेंटर सुरू करण्याकरता प्रशासनाकडून कारवाई करण्याची आवश्यकता असतानाही न करणे, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(११) **सर्वश्री सुनिल शिंदे**, विलास पोतनीस, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"दर्जाच्या निकषांवरून असंख्य प्रकारच्या वादांत अडकलेल्या जॉन्सन अँड जॉन्सन बेबी पावडरच्या मुलुंड येथील उत्पादक कंपनीने अखेर महाराष्ट्र अन्न व औषध प्रशासनाला परत केलेला परवाना, बाळाचा जन्म आणि बेबी पावडरचा सुवास यांचे एक घट्ट नाते जॉन्सन बेबी पावडरने पिढ्यान् पिढ्या

तयार केले असणे, मात्र, या नात्याला तडा देणाऱ्या अनेक घटना घडल्या असणे, जॉन्सनच्या पुणे व नाशिक येथील कारखान्यांमधील नमुने महाराष्ट्र एफडीएच्या तपासणीत सदोष आढळून येणे, त्यावरूनच सन २०२२ मध्ये एफडीएने त्यांच्यावर उत्पादन व विक्री थांबविण्याची कारवाई केली असणे, अमेरिका, कॅनडा या देशांमध्येही या कंपनीच्या पावडरच्या वापरामुळे सामान्यांना त्रास झाल्याची अनेक प्रकरणे पुढे आली असणे, अमेरिका, कॅनडा या देशांमध्ये या कंपनीने नुकसानभरपाई दिलेली असणे, परंतु राज्यात मात्र या पावडरचा वापर केल्याने ज्यांना आरोग्याच्या दृष्टीने विविध प्रकारच्या समस्यांना तोंड द्यावे लागले, त्यांना या कंपनीने कोणतीही नुकसानभरपाई दिली नसणे, राज्य आणि केंद्र स्तरावर औषध-प्रसाधन नियामक यंत्रणांचा अशा प्रकारच्या कंपन्यांवर कोणताही अंकुश नसल्याचे अधोरेखित होणे, त्याचा त्रास मात्र सर्वसामान्य ग्राहक व रुग्णांना सहन करावा लागणे, यास्तव या कंपनीच्या उत्पादनांमुळे ज्या ग्राहक व रुग्णांना त्रास झाला आहे त्यांना सदरहू कंपनीकडून नुकसानभरपाई मिळवून देण्याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

(१२) **सर्वश्री अभिजित वंजारी**, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, राजेश राठोड, डॉ. वजाहत मिर्झा, सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सुधाकर अडबाले, धीरज लिंगाडे, जयंत आसगावकर, डॉ.प्रज्ञा सातव, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **गृहनिर्माण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"नागपूर म्हाडा विभागांतर्गत पश्चिम नागपूर विधान सभा क्षेत्रातील गोधणी रोड येथे म्हाडाद्वारे विकसित भूखंड MIG-२० / MIG२६/EWS२१० यातील २१० भूखंडाकरिता दिनांक २० जुलै, १९९५ रोजी वर्तमानपत्रामधील जाहिरातीनुसार भूखंड आवंटित करण्याकरिता LIG आणि EWS प्रवर्गातील लोकांचे अर्ज मागविण्यात येणे, त्यानुसार सन १९९९-२००० या वर्षामध्ये MIG प्रवर्गात २०, LIG प्रवर्गामध्ये ७६ आणि EWS प्रवर्गामध्ये २१० असे एकूण ३०६ भूखंड नियमाप्रमाणे लोकांना आवंटित करण्यात येणे, यासंबंधी संबंधित लोकांनी म्हाडामध्ये आवंटित केलेल्या भूखंडा ऐवजी संपूर्ण रक्कम जमा करण्यात येणे, परंतु गेल्या २७ वर्षांपासून म्हाडाच्या या भूखंडावरील आवंटित केलेल्या भूखंडाचा प्रत्यक्षात ताबा वरील ३०६ लोकांना देण्यात आला नसणे, LIG आणि EWS प्रवर्गातील नागपूर विभागातील अनेक कामगारांनी आपल्या मिळकतीच्या पैशातून आवंटित केलेल्या भूखंडाकरिता नियमानुसार रक्कम जमा केल्यावरही अजूनपर्यंत प्रत्यक्षात त्या भूखंडाचा ताबा मोजणी करून संबंधित लोकांना दिला गेला नसणे, त्यामुळे २७ वर्षांपासून हे लोक आपल्या भूखंडासाठी आणि घरासाठी अजूनही प्रतीक्षा करीत असणे, यासंबंधी संबंधित लोकांनी शेकडो वेळा म्हाडाच्या कार्यालयामध्ये लेखी व तोंडी निवेदन

देऊन सुध्दा त्यांना प्रत्येकवेळी उडवाउडवीचे उत्तरे देण्यात येणे, या ३०६ लोकांपैकी ६ लोक मृत्यू पावले असून त्यांच्या वारसदारांना सुध्दा भूखंड मिळाले नसणे, अनेकदा म्हाडाच्या कार्यालयातून संबंधित लोकांना या जागेवर रेल्वेचे आरक्षण असल्याचे सांगण्यात आले असणे, कधी नागपूर सुधार प्रन्यासच्या वतीने संबंधित लेआऊट मंजूर झाले नाही तर कधी या सर्व जागेवर अतिक्रमण झाल्यामुळे त्याचे प्रत्यक्षात SLR कार्यालयामार्फत मोजणी होऊ शकली नसणे, या वेगवेगळ्या कारणास्तव हे भूखंड देण्यासाठी म्हाडा असमर्थ ठरली असणे, परंतु प्रत्यक्षात म्हाडाने वर्तमानपत्रात दिलेल्या जाहिरातीनुसार ही प्रक्रिया सुरु करण्यापूर्वी आणि लोकांकडून संबंधित भूखंडाचे नियमाप्रमाणे पैसे वसूल करण्यापूर्वी संबंधित लेआऊट अभिन्यास मंजूर करून घेणे गरजेचे असून त्या जागेवर कुठल्या प्रकारचे शासकीय आरक्षण आहे किंवा कसे याची खात्री करायला पाहिजे होती, तसेच लोकांकडून पैसे स्वीकारल्यानंतर आणि कागदोपत्री भूखंड आवंटित केल्यानंतर ३ महिन्यांच्या आत SLR कडून संपूर्ण अभिन्यासाची रीतसर मोजणी करून भौतिकरित्या भूखंड संबंधित व्यक्तींना हॅन्डओवर आवश्यक असणे, परंतु म्हाडाच्या गलथान कारभारामुळे ३०० पेक्षा जास्त लोकांचे जीवन उध्वस्त झाले असणे, २७ वर्षांपासून अजूनही म्हाडाच्या कार्यालयामध्ये पायऱ्या झिजवून त्यांना न्याय न मिळणे, याबाबतीत शासनाने त्वरित चौकशी करून ज्या अधिकाऱ्यांच्या हातून ही अक्षम्य चूक झाली, त्यांचेवर कायदेशीर करावयाची कारवाई तसेच संबंधित जमिनीचा अतिक्रमणविरहित ताबा घेऊन तात्काळ मोजणी करून आणि त्या अभिन्यासाला संबंधित प्राधिकरणाकडून मंजूरी मिळवून ज्या लोकांनी २७ वर्षे पहिले पैसे भरून आवंटन करून घेतले त्यांना तात्काळ भूखंड उपलब्ध करून देण्यासाठी तसेच २७ वर्षांमध्ये प्रत्यक्ष भूखंडाचे आवंटन न केल्यामुळे जितके पैसे लोकांनी म्हाडामध्ये जमा केले त्यावर १८ टक्के व्याज त्या सर्व लोकांना भरपाईच्या स्वरूपामध्ये देण्याचे आदेश निर्गमित करण्याची आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(१३) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री राजेश राठोड अभिजित वंजारी, जयंत आसगावकर, धीरज लिंगाडे, सुधाकर अडबाले, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे राज्य उत्पादन शुल्क मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील गृह विभागाच्या राज्य उत्पादन शुल्काच्या क्रमांक इएसटी-२०२१/प्र.क्र.९३/राउशु-१, दिनांक २५-०५-२०१९ च्या अनुषंगाने गणवेशधारी अधिकारी व कर्मचारी यांच्या बदलीबाबतचे धोरण निश्चित करण्यासाठी आदेश पारीत करण्यात आले असून या आदेशात नमूद केल्याप्रमाणे एका महसूल विभागात ९ वर्षे पूर्ण झालेल्या निरीक्षकांना दुसऱ्या महसूल विभागात बदली करण्यात यावे, असे असताना निरीक्षक पदावरील

चार अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने सन २०२३ ते सन २०२६ साठी करण्यात येणे, शासनाने जारी केलेल्या पत्रात नऊ वर्षे पूर्ण झालेल्या निरीक्षकांना एका महसूल विभागातून दुसऱ्या महसूल विभागात बदली करण्यात यावी, असे स्पष्ट असताना चारही अधिकाऱ्यांच्या बदल्या नियमबाह्य पद्धतीने करण्यात येऊन याबद्दल बदली प्रक्रियेमध्ये संबंधित अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने फार मोठा करोडो रुपयांचा घोटाळा व भ्रष्टाचार झाल्याचे उघडकीस आले असून या प्रकरणी सखोल चौकशी करून नियमबाह्य झालेल्या बदल्या रद्द करण्याबाबत करावयाची कार्यवाही व या प्रकरणातील दोषी असलेल्यांवर कठोर कारवाई करण्याची आवश्यकता व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

सहा : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास)

- मध्यंतर -

सात : शासकीय विधेयके —

विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(क) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ - महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २२ - महाराष्ट्र उद्योग, व्यापार व गुंतवणूक सुविधा विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ख) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही

सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ – महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २८ – महाराष्ट्र वन्य प्राण्यांमुळे झालेली हानी, इजा किंवा नुकसान यांकरिता नुकसानभरपाई प्रदान करणे विधेयक, २०२३"विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

आठ : (क) सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, एकनाथराव खडसे, शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, विलास पोतनीस, जयंत पाटील, किरण सरनाईक, सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव –

"राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिकेच्या निवडणुका दीर्घकाळ प्रलंबित असणे, प्रशासकीय नेमणूकीमुळे जनतेच्या कामावर होत असलेला परिणाम, महानगरपालिका, नगरपालिका व जिल्हापरिषदा यांच्या वर्षानुवर्ष निवडणुका झालेल्या नसल्यामुळे वाढता भ्रष्टाचार, मुंबईतील रस्ते, फूटपाथ, उद्याने, पूल, समुद्रकिनारे यांचे सौंदर्यीकरण व सुशोभीकरणाच्या कामाच्या नावाने जनतेच्या पैशांची सुरु असलेली लुट व त्यामध्ये झालेली अनियमितता, सुशोभीकरण करण्यासाठी निकृष्ट दर्जाच्या साहित्याचा वापर केलेला असणे, पदपथाची व रस्त्यांची कामे अपूर्णावस्थेत असल्याने पावसाळ्यात पाणी साचल्याने नागरिकांना नाहक त्रास सहन करावा लागणे, महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित नसणे, मुंबई उपनगरातील पिण्याच्या पाणी समस्येवर मात करण्यासाठी समुद्राच्या खान्या पाण्यापासून

पिण्यायोग्य पाणी तयार करण्याचा प्रकल्प राबविण्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, वॉर्डच्या लोकसंख्येप्रमाणे निधीचे वाटप न करणे, मुंबईत साथीच्या रुग्णसंख्येत दुपटीने झालेली वाढ, ठाण्यात विकासाच्या नावाखाली हजारो झाडांची करण्यात आलेली कत्तल, ठाणे शहरातील वाहतुक व्यवस्थेत करण्यात आलेल्या बदलांना नागरिकांचा असलेला विरोध, नैना प्रकल्पांतर्गत आदिवासींच्या जमिनी संपादित करून विकासकांच्या घश्यात टाकण्याचा सुरु असलेला प्रयत्न, एमएमआरडीए अंतर्गत विकासकामांसाठी जमिनी संपादित करताना बाधीत झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाकडे होत असलेले दुर्लक्ष, सततचा पाऊस, गारपीट आणि नापिकीमुळे शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान, राज्यात सिंचनाचा अभाव, शेतीमालाला भाव नसल्याने कर्जबाजारीमुळे शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचे वाढलेले प्रमाण, राज्यात दरड कोसळण्याच्या घटनेत झालेली वाढ, प्रत्येक जिल्ह्यात आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष तयार करण्याची आवश्यकता, राज्यावर आज ६ लाख कोटीचे कर्ज असणे, कर्ज फेडायला परत कर्ज आणि व्याज फेडायलाही कर्जच अशी अवस्था राज्याच्या आर्थिक रचनेची झालेली असणे, देशात सर्वाधिक कर भरणारे राज्य म्हणून महाराष्ट्राचा गौरव असणे, मात्र, महाराष्ट्राच्या वाट्याला फारसा निधी केंद्राकडून दिला जात नसणे, महाराष्ट्राच्या अर्थसंकल्पातील ठळक वैशिष्ट्ये पाहिली असता कर्जावरील चक्रवाढ व्याज वाढत चालले असणे, राज्यात कॅन्सर व इतर आजारांच्या प्रमाण वाढले असून त्याकरिता करण्यात येणारे उपचार महाग झाले असणे, सदर उपचाराकरिता रुग्णालयांकडून नागरिकांची लूट होत असल्याने गरीबांची अडचण होत असणे, त्याकरिता धोरण निश्चित करण्याची गरज, टाटा रुग्णालयाच्या धर्तीवर प्रत्येक जिल्ह्यात रुग्णालय स्थापन करण्याची आवश्यकता, मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी गरिबांना मिळत नसणे, धर्मादाय रुग्णालयात अल्प उत्पन्न गटातील नागरिकांना खाटा उपलब्ध न होणे, एम्स च्या धर्तीवर विभागनिहाय रुग्णालय स्थापन करण्याची आवश्यकता, सर्वसामान्यांना परवडणारी घरे मिळण्यासाठी गृहनिर्माण धोरण राबविण्याची आवश्यकता, महारेरामध्ये नोंदणी न करता विकासक नागरिकांची फसवणूक करणे, झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेंतर्गत विकास करताना विकासकांनी जास्तीच्या झोपडपट्टी दाखवून एफ.एस.आय. वाढवून घेऊन शासनाची केलेली फसवणूक, केंद्र शासनाच्या अखत्यारितीतील जमिनी वरील झोपड्यांचा पुनर्विकास, बी.डी.डी च्या पुनर्विकासास होत असलेला विलंब, बी.डी.डी चाळीची दुरवस्था झाली असून दुरुस्ती करण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर तातडीने करावयाची कार्यवाही, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

(ख) (मंगळवार, दिनांक २५ जुलै, २०२३ व बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला

म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री प्रविण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अमोल मिटकरी, प्रसाद लाड, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री निरंजन डावखरे, प्रविण दटके, अनिकेत तटकरे, सुरेश धस, गोपिचंद पडळकर, प्रविण पोटे-पाटील, चंद्रशेखर बावनकुळे, श्रीकांत भारतीय, रामदास आंबटकर, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री निलय नाईक, राजहंस सिंह, रामराव पाटील, रमेशदादा पाटील, वसंत खंडेलवाल, रमेश कराड, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —**

"राज्यात कायदा व सुव्यवस्था चोख ठेवण्याच्या दृष्टीने विद्यमान शासनाने सेफ्टीचे पर्सेप्शन तयार केले असणे, अनादी काळापासून प्रत्येक राज्य व्यवस्थेमध्ये गुन्हे घडत असले तरी देशातील अन्य राज्यांच्या दृष्टीने आपला महाराष्ट्र गुन्हेगारी रोखण्यात आघाडीवर असल्याचे निदर्शनास येणे, गुन्हेगारीचे समूळ उच्चाटन करण्यासाठी मागील वर्षभरात अनेक गुन्हेगारांवर तडीपारीची कारवाई केली असणे, २३९ लोकांवर एमपीडीए अंतर्गत कारवाई करण्यात येणे, अंमली पदार्थांच्या संदर्भात २०२२ मध्ये हजारो गुन्हे दाखल असून मोठ्या प्रमाणावर अंमली पदार्थ जप्त करण्यात येणे, खंडणीबाबत घडणारे गुन्हे मोठ्या प्रमाणात कमी झाले असणे, प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हाधिकार्यांच्या नेतृत्वाखाली अॅन्टी नार्कोटीक सेल तयार करण्यात आला असणे, शाळा-महाविद्यालयांच्या परिसरात नार्कोटीकच्या संदर्भात शासनाने झिरो टोलरन्स पॉलीसी सुरु केली असणे, विद्यमान शासनाने २० हजार पोलीस भरतीची एकत्रित प्रक्रिया राबवून सर्व रिक्त पदे भरण्यासाठी पद भरतीचे निर्बंध शिथिल केले असणे, पोलीस शिपाई ते पोलीस निरीक्षक यांना वर्षाकाठी देय असलेल्या नैमित्तिक रजा १२ ऐवजी २० करण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीसांना सवलतीच्या दरात गृह कर्जासाठी सन २०१७ ची लोकप्रिय योजना जी मागील शासनाने बंद केली होती ती पुन्हा लागू केली असणे, राज्यात ३४ फॉरेन्सिक लॅब तयार करण्यात आल्या असून टेक्निकल एव्हिडन्स हा ह्युमन एव्हिडन्सपेक्षा बोलका असल्याने व ह्युमन एव्हिडन्स होस्टाईल होऊ शकतो परंतु टेक्निकल एव्हिडन्स होस्टाईल होऊ शकत नाही ही वस्तुस्थिती विचारात घेता फॉरेन्सिक लॅब अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने शासनाकडून प्रयत्न होत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्य पोलीस व मुंबई पोलीस यांनी ऑपरेशन मुस्कानच्या माध्यमातून आतापर्यंत सुमारे ३८ हजार बालकांना त्यांच्या घरी सुखरूप पोहचविल्याचे निदर्शनास येणे, देशात हरवलेली बालके व पळून आलेली बालके शोधून त्यांच्या घरापर्यंत पोचविण्याच्या कामात मुंबई व महाराष्ट्र पोलीसांचा प्रथम क्रमांक असल्याचे निदर्शनास येणे, राजकीय व सामाजिक आंदोलनातील गुन्ह्यांमध्ये जून २०२२ पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झालेले खटले मागे घेण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीस दलातील शिपाई, पोलीस शिपाई, चालक, सशस्त्र पोलीस संवर्गातील विविध कारणास्तव रिक्त झालेली पदे तात्काळ भरण्यास शासनाने मान्यता

दिली असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सवाच्या कालावधीत ज्या गुन्ह्यांमध्ये दिनांक ३१ मार्च, २०२० पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झाले आहेत व ज्या खटल्यांमध्ये अटी-शर्तीची पूर्तता होते असे खटले मागे घेण्याची कार्यवाही सुरू असणे, कोरोना प्रतिबंधक आदेश लागू झाल्यानंतर या आदेशाचे उल्लंघन झाल्यामुळे दिनांक २१ मार्च, २०२० ते दिनांक ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत दाखल खटले मागे घेण्याची कायदेशीर कार्यवाही सुरू असणे, पोलीस कर्मचा-यांना पुरेशी निवासस्थाने उपलब्ध करून देण्यासाठी दिर्घकालीन, मध्यमकालीन व तात्काळ अशा तीन टप्प्यांवर उपाययोजना करण्याचा तसेच म्हाडाच्या मदतीने मुंबईतील पोलीस निवासस्थानांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असणे, महिलांच्या संदर्भात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात विशेष न्यायालये व जलद गती न्यायालये तयार करण्यात येणे, तसेच समुपदेशन केंद्रे स्थापन करण्यात येणे, बलात्काराच्या गुन्ह्यांबाबतीत ६० दिवसात चार्जशीट दाखल होण्याचे प्रमाण १८ टक्क्याहून वाढविण्यात पोलीस प्रशासनाला यश आल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यात संवेदनशील असलेल्या नक्षलग्रस्त भागाकरिता शासनाने पुरेसा निधी उपलब्ध केलेला असणे, अनुसूचित जाती-जमाती प्रवर्गाचे रक्षण करण्याच्या दृष्टीने शासन प्राथमिकता देत असल्याने त्यानुषंगाने कन्व्हीक्शनचे प्रमाण वाढविण्यासाठी शासनाचे प्रयत्न असणे, राज्यातील संकटग्रस्त महिलांना तातडीने आवश्यक माहिती व मदत मिळण्यासाठी स्वतंत्र टोल फ्री क्रमांक १८१ महिला हेल्पलाईन सुरू केली असणे, राज्यात स्टीट क्राईम डिटेक्शनमध्ये गुणात्मक बदल करण्याच्या दृष्टीने कमांड अँड कंट्रोल सिस्टीम प्रकर्षाने राबविण्याचा व आणखी ६ हजार सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याचा निर्णय घेतला असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सव मोकळ्या वातावरणात पार पडावे या दृष्टीने शासनाने त्यावरील निर्बंध उठविले असणे, पंढरपूरला जाणा-या वारक-यांना टोलमाफी केली असणे, गणेशमुर्तीच्या उंचीवरील निर्बंध उठविले असणे, गणेशोत्सवाला कोणतेही शासकीय शुल्क भरावे लागू नये याची दक्षता घेतली असणे, ज्येष्ठ नागरिकांना लुबाडणे, एकाकी राहणाऱ्या ज्येष्ठ दांपत्यांना संरक्षण इत्यादी बाबतीत शासनाने कडक धोरण राबविल्यामुळे ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यांत कपात झाली असणे, शासनाने मागील वर्षभरात न्यायव्यवस्था बळकट करण्याच्या दृष्टीने प्रत्येक स्तरावर न्यायालयांची स्थापना करणे व न्यायालयांसाठी नवीन पदे निर्माण करण्याचे धोरण स्वीकारले असणे, राज्यातील कारागृह क्षमतेपेक्षा कैद्यांची संख्या अधिक झाल्याने राज्यात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात नवीन कारागृहे बांधण्याची कार्यवाही सुरू असणे, कायदा व सुव्यवस्थेच्या बाबतीत कठोर उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या विविध निर्णयांमुळे राज्यातील महिला, बालके, उपेक्षित वंचित घटक व ज्येष्ठ नागरिक चिंतामुक्त व मोकळ्या वातावरणात राहत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था अधिक प्रखर करण्याच्या दृष्टीने सर्वकष विचार विनिमयातून नव-

नवे उपक्रम राबविण्याची व त्यायोगे राज्य पोलीस दल अधिक सक्षम करण्याची आवश्यकता व त्याबाबत करावयाची उपाययोजना."

नऊ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) **सर्वश्री अमोल मिटकरी**, विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"शिवनी (जि.अकोला) येथे सन १९४३ मध्ये शासनाने विमानतळ उभारले असून सदर विमानतळाच्या विस्तारीकरणाकरिता २२.२४ हेक्टर जमिनीची आवश्यकता असल्याचे मा.जिल्हाधिकारी, अकोला यांनी माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये नमूद करणे, त्याचप्रमाणे डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठाच्या मालकीची एकूण ६०.६८ हेक्टर जमीन संपादित करण्यात येणे, त्याकरिता रुपये १०० कोटी निधीची आवश्यकता असणे, त्यासंदर्भात मा.मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ७ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी झालेल्या बैठकीत अकोला (शिवनी) विमानतळाच्या विकास व विस्तारीकरणाबाबत व्हायतेबाबत अभ्यास करून तत्संदर्भातील अहवाल करण्याचे सुचविणे, अकोला शहरालगत डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, शोगाव तीर्थक्षेत्र, कारंजा येथील श्री गुरु मंदिर तीर्थक्षेत्र, काटेल धाम (बुलढाणा) येथील श्री संत गुलाबबाबा तीर्थक्षेत्र तसेच नरनाळा अभयारण्यासारखी पर्यटनाची स्थळे असणे, तसेच अकोला व खामगाव येथील एमआयडीसीमध्ये मोठ्या प्रमाणात उद्योग असून औद्योगिकरणाची वाढ त्याचबरोबर बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध होण्याच्या अनुषंगाने अकोला विमानतळाचे विस्तारीकरण करण्याची नितांत आवश्यकता व त्याबाबत स्थानिक नागरीक व उद्योजकांकडून होत असलेली मागणी त्यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(२) **सर्वश्री श्री.सुनिल शिंदे**, विलास पोतनीस, आमश्या पाडवी, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"मुंबई शहर आणि उपनगरातील कित्येक झोपडपट्ट्या गेल्या अनेक वर्षांपासून पुनर्विकासाच्या प्रतिक्षेत असणे, यातील बहुतांशी झोपडपट्ट्या केंद्र शासनाच्या परवानगीकरिता तर काही राज्य शासनाच्या परवानगीकरिता प्रलंबित असणे, तसेच बहुतांशी झोपडपट्ट्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या भूखंडावर तर काही रेल्वे, भूदल किंवा केंद्रीय प्राधिकरणाच्या भूखंडावर वसलेल्या असणे, त्यामुळे झोपडपट्टी पुनर्विकासासाठी या विभागाच्या परवानग्या मिळविताना येत असलेल्या अनेक अडचणी, परिणामी, झोपडपट्ट्या पुनर्विकास प्रकल्प प्रलंबित असणे, या प्रकल्पांना गती मिळण्यासाठी आणि सर्वसामान्य झोपडपट्टीधारकांना स्वप्नातील घरे मिळण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका व

झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांनी एकत्रित येऊन काम करण्याची असलेली आवश्यकता, याकरिता शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २६ जुलै, २०२३

जितेंद्र भोळे
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद

असुधारित प्रत